

Ongedierte en plagen

Bladluis

Tot deze sapzuigende insecten horen onder andere de zwarte bonenluis, de groene perzikluis en de melige koolluis.

Schade

Planten verzwakken omdat de luizen de sappen opdrinken. Bladeren krullen om. Daarnaast bedekken ze de plant met een plakkerige stof, waardoor deze nog meer verzwakt en vatbaar wordt voor ziektes.

Gewas

Veel verschillende gewassen.

De oplossing

Wrijf de luizen weg met de hand. Verwijder aangetaste plekken. Spuit water met zeep over de planten. Zet daarnaast lieveheersbeestjes op de plant.

Vogels

Hoe leuk ze ook zijn, wanneer je weer een oogst verliest aan vogeltjes, zijn ze toch minder welkom in de tuin.

Schade

De oogst en blaadjes van gewassen worden opgegeten.

Gewas

Bessenstruiken, fruitbomen en -struiken, kolen en andere gewassen.

De oplossing

Bedek laaggroeiende gewassen waar vogels het op gemunt hebben met een net. Fruitstruiken kun je in een omheining van kippengaas laten groeien. Zet een vogelverschrikker neer of leg hier en daar een glimmende cd neer.

Klein koolwitje

Deze vlinders leggen eitjes op bladeren waar enorme rupsen uit voortkomen.

Schade

De rupsen eten grote gaten in de bladeren.

Gewas

Vooraf kolen en Oost-Indische kers.

De oplossing

Verwijder de groene rupsen met gele strepen. Daarnaast kun je een net spannen over de gewassen om vlinders op afstand te houden.

Mijten

Mijten infecteren planten met spint en tasten zo het gewas aan.

Schade

De bladeren krijgen stippeltjes, verdrogen en vallen af. Er komt een dun web rond de plant.

Gewas

Vooraf gewassen die in een kas worden gekweekt.

De oplossing

Zorg voor een hogere luchtvochtigheid door water over de bodem te gieten in de kas. Daarnaast houden mijten niet van knoflook. Door een teentje naast de plant te planten, heb je meer kans dat de beestjes wegblijven.

Terwijl we allemaal nuttige beestjes in de tuin willen hebben, is er ook een groep beestjes die we liever mijden als de pest.

Slakken

Dit is de grootste vijand van elke tuinierder.

Schade

Grote gaten in planten, bloemen, takken, fruit en wortels. Kleine plantjes worden compleet opgegeten.

Gewas

Bijna elk gewas.

De oplossing

Zorg dat je tuin een fijne plek is voor egels, kikkers en padden, die eten graag slakken. Ze verdrinken in een schotel met bier. Een koperdraad rond de gewassen houdt ze ook op afstand.

Taxuskever

Kleine kevers die zich verschuilen onder tuinafval. De larven zijn herkenbaar aan hun c-vorm.

Schade

De kevers eten eten nette hapjes uit de randen van bladeren. De larven knagen aan wortels.

Gewas

Elke groente- en fruitsoort die in een pot staat, loopt het risico aangetast te worden.

De oplossing

Verwijder elke kever en larf die je tegenkomt handmatig. Voor volwassen kevers kun je een speciaal lokplankje kopen, maar voor de larven is er geen andere oplossing dan weghalen.

Witte vlieg

Deze beestjes worden ook wel motluis genoemd. Ze zijn bijna het hele jaar door actief.

Schade

Ze zuigen het sap vanaf de onderkant van de bladeren. Er valt een plakkerige substantie op de bladeren eronder en hierop ontstaat schimmel.

Gewas

Alle gewassen die in de kas worden verbouwd.

De oplossing

Je kunt eieren van de sluipwesp kopen, de sluipwesp eet graag witte vlieg. Lijmvangplaten werken ook goed. De plant inspuiten met water met een zeepoplossing werkt tegen de volwassen vliegen, maar moet regelmatig herhaald worden.

Kleine wintervlinder

De vleugelloze vrouwtjes klimmen via de stam omhoog en leggen hun eitjes in fruitbomen. Hier komen gele rupsen uit.

Schade

De bladeren worden samen-geperst met zijdeachtige draden en opgegeten. Het fruit raakt misvormd.

Gewas

Veel fruitboomsoorten.

De oplossing

Wikkel in de herfst een lijmband rondom de stam van de fruitboom om de vrouwtjes te vangen. Hang een vogelkastje voor kleine vogels in de buurt van de boom, kleine vogels zijn gek op de rupsen.

Ziektes

Vruktboomkanker

Het begint met ingezonken, verkleurde plekken op de stam. Vervolgens scheurt de stam open en ontstaat er een wond waar hars uitloopt. De bladeren blijven klein en geel en er kunnen gaatjes in verschijnen.

De oorzaak

Bacteriën komen via (snoei) wonden de boombast in, maar soms wordt de ziekte ook veroorzaakt door schade van een insectenplag. Vruktboomkanker ontstaat vaak wanneer de lente of herfst erg nat is.

Gewas

Vooral appelbomen, maar kan ook voorkomen op andere fruitbomen zoals op de peer, pruim en kers.

De oplossing

Verwijder de geïnfecteerde plekken in de zomer met een snoeischaar. Gooi het afval weg, zorg dat er niets in de tuin blijft liggen of op de composthoop terecht komt. Dek ter voorkoming wonden in met een wondafdekmiddel.

Botrytis cinerea

Wordt ook wel grijze schimmel genoemd. Bloemen en bladeren worden bedekt met een zachte grijze, witte of bruine laag schimmel. Bladeren worden geel en verdorren, er verschijnen plekken op de vruchten of de stammen en de vruchten sterven af.

De oorzaak

Een schimmel die verspreid wordt via water of lucht. De sporen blijven achter in de grond en tasten nieuwe gewassen die in die grond worden geplant aan.

Gewas

Praktisch alle planten kunnen geïnfecteerd worden, maar de schimmel tast vooral zwakkere planten aan.

De oplossing

Snoei alle geïnfecteerde plekken en zwakke plekken weg. Verwijder planten die te erg onder zitten, gooi de planten niet op de composthoop. Om de schimmel te voorkomen, is het belangrijk genoeg ruimte tussen de planten te laten zodat er voldoende lucht bij kan komen.

Phytophthora

Ook bekend onder de naam aardappelziekte. Het begint met hier en daar bruine plekkjes. Vervolgens verschijnt aan de onderkant van de bladeren wit pluus en binnen de kortste keren is een ogenschijnlijk gezond gewas compleet weggerot.

De oorzaak

Een pseudoschimmel die zich via de lucht verspreidt wanneer het warm en vochtig weer is. Hij duikt vooral op tijdens natte zomers.

Gewas

Voornameelijk aardappels en tomaten, maar ook andere nachtschades zijn er vatbaar voor.

De oplossing

Verwijder de geïnfecteerde planten, gooi ze niet op de composthoop. De ziekte blijft terugkomen als je er eenmaal last van hebt gehad. Je hebt minder kans erop bij het telen van vroege aardappelrassen. Plant de gewassen met voldoende ruimte tussen elkaar en zorg dat er geen water op de bladeren blijft liggen.

Kiem-schimmels

Zaailingen die binnenshuis groeien, vallen om. Vaak begint het aan een kant en vallen de andere zaailingen ook snel. Daarnaast kunnen de kleine plantjes verkleuren of worden ze overdekt met een zachte witte laag.

De oorzaak

Kiemschimmels ontstaan door het gebruik van vieze bakken, te dicht op elkaar gekiemde plantjes of te veel water en te weinig ventilatie.

Gewas

Alle zaailingen.

De oplossing

Gebruik altijd schone grond, bakken en gereedschap. Zorg dat je het zaad goed verspreidt en zaai spaarzaam. Zet de bak met het zaad op een lichte maar niet te warme plek. Bewaar de zaailingen met kraanwater, water uit een regenton kan ziektes bevatten. Zorg dat er voldoende ventilatie is in de bak als je een kasje gebruikt.

Waarschijnlijk krijg je wel een keer te maken met een ziekte die je planten aantast. Lees hier welke acht ziektes het meest voorkomen en hoe je ze kunt voorkomen en behandelen.

Valse meeldauw

Er verschijnen gele plekken op de bladeren en aan de onderkant van het blad komt een grijze, harige laag. Uiteindelijk sterven de bladeren af.

De oorzaak

Verschillende schimmelsoorten die het goed doen op plekken met weinig luchtcirculatie.

Gewas

Veel verschillende soorten, waaronder sla, wortels, spinazie, druiven, uien, kolen en een aantal knollen.

De oplossing

Verwijder alle aangetaste bladeren en verbeter de luchtcirculatie rondom geïnfecteerde planten door onkruid geen kans te geven om ruimte in te nemen. Probeer de bladeren zoveel mogelijk droog te houden tijdens het sproeien.

Bladvlekken-ziekte

De bladeren krijgen verschillende vlekjes die soms tot een grote vlek uitgroeien en het blad uit laten sterven. De plant ziet er niet zo mooi uit, maar de ziekte is niet dodelijk voor het gewas.

De oorzaak

Verschillende schimmel- en bacteriesoorten, deze laatsen worden verspreid via water.

Gewas

Bietjes, bramen, kolen, selderij, kruisbessen, snijbiet, frambozen en meer.

De oplossing

Verwijder alle aangetaste bladeren en zorg dat ze niet op de grond blijven liggen of op de composthoop belanden, zodat de ziekte zich niet verder uit kan breiden. Geef de planten water bij de wortels, niet van bovenaf.

Meeldauw

De takjes en bladeren worden bedekt door een witte, poederachtige substantie. De bladeren verschrompelen en vallen van de takken. Aangetaste vruchten barsten open en de plant kan sterven.

De oorzaak

Deze schimmelziekte komt vooral voor wanneer de grond droog is, maar de lucht rond de planten vochtig.

Gewas

Wortels, courgettes, komkommers, erwten en vele andere soorten.

De oplossing

Verwijder aangetaste bladeren en besproei de plant met een mengsel van baking soda en water. Geef de plant water bij de wortels, zorg dat de bladeren verder droog blijven.

Roest

Bij roest verschijnen er oranje of donkerbruine vlekjes op de bladeren of takken. Hierdoor verkleuren ze en sterven ze af.

De oorzaak

De schimmel die roest veroorzaakt verspreidt zich in vochtig weer. Sommige onkruidsoorten werken als gastheer voor de roest in de winter. In het voorjaar geeft het onkruid de roest door aan je gewassen.

Gewas

Kruisbessen, prei, uien, knoflook, asperges, bietjes, tuinbonen, peren, munt en andere planten.

De oplossing

Verwijder aangetaste bladeren en plant zoveel mogelijk de soorten die resistent zijn tegen roest. Verwijder onkruid, zodat roest hier niet op kan overwinteren.

TOP-TIP Houd ziektes op afstand door te werken met schone materialen en tijdens het zaaien en planten de planten voldoende ruimte te geven voor een goede luchtcirculatie.

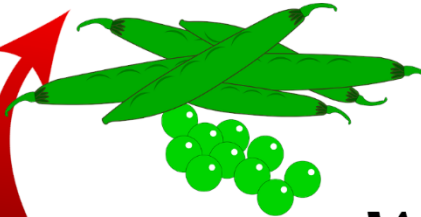
1. Koolgewassen

Spruiten, Broccoli, Boeren-, Bloem-, Rode-, Savooi-, Witte-, Spitskool, Koolrabi, Koolraap, Raapstelen, Radijs, Rammenas

6. Peulgewassen

Doperwten, Peulen, Kapucijners, Tuinbonen, Slabonen, Sperciebonen, Snijbonen

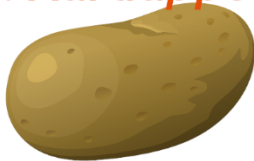
2. Bladgewassen

Sla, Andijvie, Spinazie, Snijbiet, Prei, Mosterdblad, Melde, Peterselie, Kervel, Selderij, Veldsla,

Vrucht wisseling

5. Aardappelen

3. Vruchtgewassen

Tomaat, Peper, paprika, Maïs, Augurk, Aubergine, Meloen, Komkommer, Pompoen, Courgettes, Patisson

4. Wortelgewassen

Wortel, Bietjes, Uien, Sjalotten, Knolvenkel, Pastinaak, Witlof, Knolselderij, Knoflook,

